

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Frazeologija in paremiologija
Course title:	Phraseology and Paremiology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer oz. modul Study field or module	Letnik Academic year	Semester Semester
Primerjalni študij idej in kultur, doktorski študij 3. stopnje	Jezikoslovje: leksikologija, terminologija, slovaropisje in slovničarstvo	Brez letnika	/
Comparative Study of Ideas and Cultures, doctoral study 3 rd cycle	Linguistics: Lexicology, Terminology, Lexicography and Grammar	Not specified	/

Vrsta predmeta / Course type splošno izbirni / general elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code: P106

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Druge oblike študija /Other study forms	Samost. delo Individ. work	ECTS
20	10				150	60

Nosilec predmeta / Lecturer: [izr. prof. dr. Nataša Jakop,](#)
[doc. dr. Matej Meterc](#)

Jeziki / Languages: **Predavanja / Lectures:** slovenščina, angleščina / Slovenian, English
Vaje / Tutorial: /

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Za vključitev v delo ni posebnih pogojev. Priporoča se predhodno poznavanje osnovnih jezikoslovnih teorij, splošne leksikologije in slovničarstva.

Prerequisites:

There are no specific prerequisites. However, prior knowledge of basic linguistic theories, general lexicology, and grammar is recommended.

Vsebina:

1. Frazeologija in paremiologija kot raziskovalni področji

- pomenske, oblikovne in pragmatične lastnosti frazemov in paremij;
- frazeološka in paremiološka terminologija;
- tipološke lastnosti frazemov in paremioloških žanrov (pregovor kot osrednji paremiološki žanr);

Content (Syllabus outline):

1. Phraseology and paremiology as research fields

- the semantic, structural and pragmatic properties of phrasemes and paremias;
- phraseological and paremiological terminology;
- typological properties of phrasemes and paremiological genres (proverb as a central paremiological genre);

- opis metodoloških pristopov k raziskovanju frazeologije in paremiologije.

2. Besedilni oz. diskurzivni vidiki frazeologije in paremiologije

- oblikovno-pomenska dinamika frazemov in paremij v diskurzu;
- pragmatični vidiki rabe frazemov in paremij;
- raba frazemov in paremij v govornem in pisnem jeziku;
- raba frazemov in paremij v leposlovju, (popularni) kulturi, politiki in družbi na splošno;
- modifikacije frazemov in paremij v sodobnih besedilih.

3. Družbeni vidiki frazeologije in paremiologije

- frazemi in paremije kot vir spoznanj o družbi;
- jezikovne specifičnosti in splošnosti frazemov in paremij s kontrastivnega in medjezikovnega vidika;
- izvor frazemov in paremij nekoč in danes;
- raba frazemov in paremij na spletu, družbenih omrežjih.
- frazeologija in paremiologija v kontekstu družbenih stereotipov.

4. Frazeografija in paremiografija

- tipološka razvrstitev frazeografskih in paremiografskih del;
- frazeografska in paremiografska praksa: od priprave podatkovne zbirke do izdaje slovarja;
- frazeološki in paremiološki gradivski viri;
- zgradba frazeoloških in paremioloških slovarjev in zbirk;
- uporabniški vidik v frazeologiji in paremiologiji.

5. Korpusna frazeologija in paremiologija

- pomenska korpusna analiza;
- oblikovna korpusna analiza;

- description of methodological approaches to phraseological and paremiological research.

2. Textual or discursive aspects of phraseology and paremiology

- structural-semantic dynamics of phrasemes and pemiias in discourse;
- pragmatic aspects of the use of phrasemes and pemiias;
- the use of phrasemes and pemiias in spoken and written language;
- the use of phrasemes and pemiias in fiction, (popular) culture, politics and society in general;
- modifications of phrasemes and pemiias in contemporary texts.

3. Social aspects of phraseology and paremiology

- phrasemes and pemiias as a source of knowledge about society;
- the linguistic specificities and generalities of phrasemes and pemiias from a contrastive and cross-linguistic perspective;
- the origins of phrasemes and pemiias in the past and today;
- the use of phrasemes and pemiias on the web, social media.
- phraseology and paremiology in the context of social stereotypes.

4. Phraseography and paremiography

- typological classification of phraseographic and paremiographic works;
- phraseographic and paremiographic practice: from the compilation of a database to the publication of a dictionary;
- phraseological and paremiological material sources;
- structure of phraseological and paremiological dictionaries and collections;
- the user perspective in phraseology and paremiology.

- analiza rabe glede na tipe besedil;
- uporaba jezikovnih korpusov v frazeografiji in paremiografiji.

6. Kulturološki vidik frazeologije in paremiologije

- viri za kulturološko interpretacijo frazemov in paremij;
- medkulturni vidiki frazeologije in paremiologije;
- vloga frazeologije in paremiologije v identiteti in kulturnem spominu.

Seminar

Seminar je povezan s tematskimi sklopi, ki so obravnavani na predavanjih, in predstavlja njihovo poglobitev in priložnost za samostojno obdelavo določenega raziskovalnega vprašanja. Tema seminarja je prilagojena individualnemu študijskemu programu študentke ali študenta, izbrani temi pa je prilagojen tudi ustrezn izbor znanstvene literature.

Povezava z drugimi predmeti

Za razumevanje obravnavane tematike je potrebno osnovno poznavanje jezikoslovja in jezikoslovnega raziskovanja. Predmet se povezuje z ostalimi predmeti v okviru modula *Leksikologija, leksikografija, slovníčarstvo* in tudi širše.

5. Corpus phraseology and paremiology

- semantic corpus analysis;
- formal corpus analysis;
- usage analysis according to text types;
- use of language corpora in phraseography and paremiography.

6. The cultural aspect of phraseology and paremiology

- sources for the culturological interpretation of phrasemes and paremias;
- cross-cultural aspects of phraseology and paremiology;
- the role of phraseology and paremiology in identity and cultural memory.

Seminar

The seminar is linked to the topics covered in the lectures and provides a deepening of them and an opportunity to work independently on a specific research question. The topic of the seminar is adapted to the student's individual study programme, and the selection of scientific literature is also adjusted to the chosen topic.

Cross-curricular integration

A basic knowledge of linguistics and linguistic research is required to understand the subject. The course is linked to other courses in the module *Lexicology, lexicography, grammaticography* and beyond.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Navedena literatura je osnovna literatura, ki jo mora študent ali študentka poznati. Na ostalo relevantno literaturo bo opozorjeno individualno in pri obravnavanju tematskih sklopov na predavanjih in seminarjih. /

The list predominantly contains items of compulsory reading. Additional readings for individual lectures, seminars and/or seminar papers will be supplied subsequently according to specific and individual needs.

- BABIČ, Saša, Paremiologija na križišču. V: Kranjc, Simona (ur.): Meddisciplinarnost v slovenistiki. Obdobja 30. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, 27–31.
- BURGER, Harald et al., Phraseology. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung. An International Handbook of Contemporary Research. 2007.

- ČERMAK, František, 2014: Proverbs: their lexical and semantic features. Burlington: University of Vermont.
- ČERMÁK, František, 2007: Frazeologie a idiomatika česká a obecná. Praga: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum.
- DOBROVOLJSKIJ, Dmitrij, PIIRAINEN Elisabeth, Conventional Figurative Language Theory and idiom motivation. Yearbook of Phraseology Yearbook of Phraseology 9 (1): 5-30.
- DOBROVOLJSKIJ, Dmitrij, The structure of metaphor and idiom semantics (a cognitive approach)
- GRZYBEK, Peter, 2008: Fundamentals of slovenian paremiology. Traditiones 37/1. 23–46.
- HRISZTOVA-GOTTHARDT, Hrisztalina, VARGA, Melita Aleksa (ur.): Introduction to Paremiology: A Comprehensive Guide to Proverb Studies. Varšava: Versita.
- JAKOP, Nataša, 2006: Pragmatična frazeologija. Ljubljana: Založba ZRC.
- JESENŠEK, Vida, 2021: Beiträge zur deutschen und slowenischen Phraseologie und Parömiologie. Maribor: Univerzitetna založba. (Mednarodna knjižna zbirka Zora, 142).
- METERC, Matej, 2017: Paremiološki optimum. Najbolj poznani in pogosti pregovori ter sorodne paremije v slovenščini. Ljubljana: Založba ZRC.
- MIEDER, Wolfgang, 2004: Proverbs: A handbook. Westport: Greenwood Press.
- GANTAR, Polona, 2006: Korpusni pristop v frazeologiji in slovarske aplikacije. Slavistična revija. Posebna št. Slovensko jezikoslovje danes. 151–163.
- GANTAR, Polona, 2007: Stalne besedne zveze v slovenščini: korpusni pristop. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- KRŽIŠNIK, Erika, 1990: Tipologija frazeoloških prenovitev v Cankarjevih prozih besedilih. Slavistična revija 38/4. 399–421.
- KRŽIŠNIK, Erika, 2005: Frazeologija v luči kulture. V: Stabej, Marko (ur.): Večkulturnost v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. Zbornik predavanj 41. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 67–81.
- KRŽIŠNIK, Erika, 2008. Kulturološka interpretacija frazema. V: Kalin Golob, Monika, Logar Berginc, Nataša, Grizold, Anton (ur.): Jezikovna prepletanja. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede. 149–165.
- KRŽIŠNIK, Erika, 2008a. Viri za kulturološko interpretacijo frazeoloških enot. Jezik in slovstvo 53/1. 33–47.
- KRŽIŠNIK, Erika, 2013: Moderna frazeološka veda v slovenistiki. V: Jakop, Nataša, Jemec Tomazin, Mateja (ur.): Frazeološka simfonija: Zidaki frazeološke zgradbe. Ljubljana: Založba ZRC. 15–26.
- ULČNIK, Natalija, 2015: Razvoj slovenske paremiologije in paremiološke terminologije. Slavia Centralis 8/1, str. 105–118.
- VILLERS, Damien. What makes a good proverb? On the birth and propagation of proverbs. *Lexis. Journal in English Lexicology*, 2022, 19.

Cilji in kompetence:

Predmet študentki ali študentu ponudi poglobljanje v frazeologijo in paremiologijo in najširšem smislu.

Študentke in študentje razumejo položaj frazeologije v ožjem in širšem smislu v jezikovnem sistemu glede na druge jezikoslovne vede (leksikologija, skladnja in besediloslovje) in poznajo temeljne pojme iz frazeologije in paremiologije in njuno zgodovino v slovenskem in evropskem prostoru. Znajo ločevati in opredeljevati različne tipe frazemov in paremioloških žanrov. Poznajo različne pristope k frazeološki in paremiološki obravnavi. Poznajo temeljno literaturo in jo znajo interpretirati. Usposobijo se za pripravo konceptualnih izhodišč in izdelavo frazeoloških in paremioloških slovarskih redakcij. Interpretirajo določene jezikovne pojave s tega področja v družbenem in kulturnem kontekstu sodobnega časa.

Objectives and competences:

The course offers the student an in-depth study of phraseology and paremiology in the broadest sense.

Students understand the position of phraseology in a narrower and broader sense in the linguistic system in relation to other linguistic sciences (lexicology, syntax and textual studies) and are familiar with the basic concepts of phraseology and paremiology and their history in the Slovenian and European context. They are able to distinguish and define different types of phrasemes and paremiological genres. They are familiar with the different approaches to phraseological and paremiological treatment. They are able to understand and interpret the basic literature. They are qualified to develop conceptual starting points and to compile phraseological and paremiological dictionaries. They are able to interpret certain linguistic phenomena in this field in the social and cultural context of the present time.

Predvideni študijski rezultati:

- Poznavanje področja frazeologije in paremiologije, njenih lastnosti in posebnosti v jeziku.
- Razumevanje procesa frazeologizacije v preteklosti in danes.
- Usposobljenost za uporabo jezikovnih korpusov za frazeološke in paremiološke analize.
- Usposobljenost za praktično frazeografsko in paremiografsko delo.
- Zmožnost identifikacije raziskovalnih vrzeli na teh področjih ter njihovo razreševanje.

Intended learning outcomes:

- Knowledge of the field of phraseology and paremiology; its properties and peculiarities in language.
- Understanding of the process of phraseologisation in the past and today.
- Ability to use linguistic corpora for phraseological and paremiological analysis.
- Ability to carry out practical phraseographic and paremiographic work.
- Ability to identify and resolve research gaps in these fields.

Metode poučevanja in učenja:

Oblike dela:

- Frontalna oblika poučevanja
- Samostojno delo študentov
- e-izobraževanje

Metode (načini) dela:

- Razlaga
- Razgovor/ diskusija/debata
- Delo z besedilom
- Proučevanje primera

Learning and teaching methods:

Types of learning/teaching:

- Frontal teaching
- Independent students work
- e-learning

Teaching methods:

- Explanation
- Conversation/discussion/debate
- Work with texts
- Case studies

Načini ocenjevanja:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment
Krajši pisni izdelki	20	Short written assignments
Javni nastop ali predstavitev	20	Presentations
Končno ocenjevanje (pisni/ustni izpit)	60	Final examination (written/oral)

Reference nosilca / Lecturer's references:

- JAKOP, Nataša. Izražanje spola v frazeologiji : samostalniški frazemi med slovarjem in korpusom. *Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede*. [Tiskana izd.]. apr.-jun. 2019, letn. 67, št. 2, str. 213-222, ilustr. ISSN 0350-6894. <https://srl.si/ojs/srl/article/view/2019-2-1-9>, [Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si](#). [COBISS.SI-ID [69870434](#)], [SNIP, Scopus do 3. 2. 2022: št. citatov (TC): 2, čistih citatov (CI): 2, čistih citatov na avtorja (CIAu): 2.00]
- JAKOP, Nataša. Vpliv družbenih omrežij na rabo paremioloških enot : na primeru enot s sestavino kruh. *Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede*. [Tiskana izd.]. jul.-sep. 2022, letn. 70, št. 3, str. 349-360, graf. prikaza. ISSN 0350-6894. <https://srl.si/ojs/srl/article/view/4042>, [Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si](#), DOI: [10.57589/srl.v70i3.4042](https://doi.org/10.57589/srl.v70i3.4042). [COBISS.SI-ID [131285507](#)], [SNIP, Scopus]
- METERC, Matej. Analiza rabe paremioloških uvajalnih sredstev v parlamentarnih razpravah iz korpusa SiParl. V: TIVADAR, Hotimir (ur.). *Slovenski javni govor in jezikovno-kulturna (samo)zavest*. 1. natis. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2019. Str. 135-141. Obdobja, 38. ISBN 978-961-06-0259-0. ISSN 1408-211X. https://centerslo.si/wp-content/uploads/2019/10/Obdobja-38_Meterc.pdf, [Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL](#), DOI: [10.4312/Obdobja.38.135-141](https://doi.org/10.4312/Obdobja.38.135-141). [COBISS.SI-ID [45308717](#)]
- METERC, Matej. Razlikovanje med dopolnitvijo in razširitvijo pri podaljšavi pregovora v frazeološki teoriji in paremiografiji. *Slavistična revija : časopis za jezikoslovje in literarne vede*. [Tiskana izd.]. jul.-sep. 2022, letn. 70, št. 3, str. 315-331. ISSN 0350-6894. <https://srl.si/ojs/srl/article/view/3996>, [Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si](#), DOI: [10.57589/srl.v70i3.3996](https://doi.org/10.57589/srl.v70i3.3996). [COBISS.SI-ID [131190787](#)], [SNIP, Scopus do 1. 9. 2024: št. citatov (TC): 2, čistih citatov (CI): 0, čistih citatov na avtorja (CIAu): 0.00]

- METERC, Matej. Slovenian dislike of proverbs and groups of proverbs in relation to familiarity and frequency : a survey and corpus data. V: BABIČ, Saša (ur.), et al. *Standing on the shoulders of giants : a Festschrift in honour of Wolfgang Mieder on the occasion of his 80th birthday*. Osijek: Faculty of Humanities and Social Sciences, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, cop. 2024. Str. 681-696, tabele. Proverbium, Online supplement series, vol. 3. ISBN 978-953-314-216-6. <https://naklada.ffos.hr/knjige/index.php/ff/catalog/view/18/23/47>. [COBISS.SI-ID [187468291](#)]